

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาที่แสดงกลวิธีสื่อสารในการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวโดยการบันทึกเทปการให้คำปรึกษาในคาบเรียนวิชาแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนแบบสหศึกษา 6 แห่ง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยวิเคราะห์กลวิธีสื่อสารของครูในด้านกลวิธีการให้คำปรึกษา วัจนกรรมที่ใช้ ตลอดจนการใช้ภาษาตรงหรือภาษาอ้อม และการใช้ภาษาสุภาพในการสื่อสารกับนักเรียน

ในการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อกลวิธีสื่อสารในการให้คำปรึกษารูปแบบต่างๆ ของครู ผู้วิจัยนำข้อมูลที่แสดงกลวิธีสื่อสารที่ครูใช้ในการให้คำปรึกษามาจัดทำแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกลวิธีสื่อสารในการให้คำปรึกษารูปแบบต่างๆ ของครูแนะแนว

3.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามประเภทของข้อมูล คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูแนะแนว และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูแนะแนว ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 12 คน ในการเลือกโรงเรียน ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนจากเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 3 เขต เขตละ 2 โรงเรียน รวมเป็น 6 โรงเรียน โดยแต่ละโรงเรียนต้องมีครูแนะแนวจำนวน 2 คนขึ้นไป ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ส่วนการเลือกห้องเรียนใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โรงเรียนละ 2 ห้อง แล้วบันทึกเทปการให้คำปรึกษาในคาบเรียนวิชาแนะแนวห้องละ 1 ครั้ง รวมจำนวน 12 ครั้ง งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างครูแนะแนวที่เป็นเพศหญิง ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกหรือวิชาโทด้าน

จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว หรือได้รับการอบรมทางด้าน การแนะแนวเพื่อมาทำหน้าที่เป็น ครูแนะแนว เหตุที่เลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้หญิงเนื่องจากปัจจุบันพบว่าครูแนะแนวของโรงเรียน โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างครูแนะแนว โดยเลือกเก็บข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนละ 10 คน แบ่งเป็นเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 5 คน จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งหมดจำนวน 60 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราประเมิน (rating scale) แบบ 5 ช่วงคะแนน เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกลวิธีสื่อสารในการให้คำปรึกษาของครูแนะแนว โดยสร้างจากข้อมูลที่รวบรวมจากกลวิธีสื่อสารของครูแนะแนว แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นต่อกลวิธีสื่อสารของครูแนะแนว หลังจากได้จัดทำแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบสอบถาม จากนั้นจึงได้ปรับให้เหมาะสมแล้วจึงนำไปใช้จริง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากครูแนะแนว

1. นำข้อมูลที่บันทึกได้จากครูแนะแนวมาถ่ายถอดเป็นตัวอักษร
2. จำแนกกลวิธีสื่อสารในการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวตามทฤษฎีด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาของเชิร์ตเซอร์และสโตน (Shertzer & Stone, 1980) และ ฮิลล์ (Hill, 1978 อ้างถึงใน Hansen, 1986) พร้อมทั้งนับความถี่ที่เกิดขึ้น และแสดงเป็นค่าร้อยละ
3. พิจารณาวัจจนกรรมที่พบในการให้คำปรึกษาของครูแนะแนว โดยใช้ทฤษฎีวัจจนกรรมของเซิร์ล (Searle, 1970, 1976) นับความถี่ที่ปรากฏ และแสดงเป็นค่าร้อยละ
4. พิจารณาการใช้ภาษาตรงและภาษาอ้อมในการให้คำปรึกษาของครูแนะแนว โดยใช้ทฤษฎีวัจจนกรรมของเซิร์ล (Searle, 1970, 1976) และพิจารณาการใช้ภาษาสุภาพโดยใช้ทฤษฎี

ภาษาสุภาพของบราวน์และเลวินสัน (Brown & Levinson, 1987) นับความถี่ และแสดงเป็นค่าร้อยละ

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากนักเรียน

1. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกลวิธีสื่อสารรูปแบบต่างๆ ของครูแนะแนว
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกลวิธีสื่อสารแต่ละกลวิธี โดยการหาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากตารางประเมินค่าแบบ 5 ช่วงคะแนน การคำนวณค่าเฉลี่ยจากข้อคำถามในรูปมาตราประเมินค่าแบบ 5 ช่วงคะแนนนั้น คำนวณโดยกำหนดให้ช่วงที่อยู่ด้านซ้ายมือสุดเป็นความคิดเห็นในทางบวก ซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 5 รองลงมาคือ 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ ช่วงคะแนนน้อยที่สุดคือ 1 ซึ่งอยู่ด้านขวามือสุดหมายถึง ความคิดเห็นที่เป็นลบ ผลจากการคำนวณนำเสนอในรูปตาราง

3.4.3 สรุปและอภิปรายผล

สรุปและอภิปรายผลว่าครูแนะแนวใช้กลวิธีสื่อสารรูปแบบใดมากที่สุด วัจนกรรมที่พบ รวมถึงการใช้ภาษาตรงหรืออ้อม และการใช้ภาษาสุภาพในการสื่อสารกับนักเรียน ตลอดจนทั้งนักเรียนประเมินกลวิธีสื่อสารของครูแนะแนวอย่างไร

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ อัตราร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.)